

**แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม
กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร**
**GUIDELINES FOR DEVELOPMENT OF MAINSTREAM EDUCATION
ADMINISTRATION OF MAINSTREAM SCHOOL IN THE SOUTH KRUNGTHON
GROUP UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION**

สุดารัตน์ แสงสุวรรณ* และ สุตติพงษ์ บุญผดุง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Sudarat Seangsuwan* and Suttipong Boonphadung

Suan Sunandha Rajabhat University and Suan Sunandha Rajabhat University

*Corresponding Author E-mail : sudaratseang.su@gmail.com

(วันที่รับบทความ : กุมภาพันธ์ 15, 2568 ; วันที่แก้ไขบทความ : มีนาคม 6, 2568 ; วันที่ตอบรับบทความ : มีนาคม 10, 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษ จากโรงเรียนเรียนร่วมของสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำนวน 317 คน จากประชากร จำนวน 1,733 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.66) และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.14)

2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยพบว่า องค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อม มีค่าความต้องการจำเป็น อยู่ในระดับมากที่สุด

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา 4) กลไกการบริหารจัดการ และ 5) แนวทางการนำไปใช้ พบว่ามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

Abstract

This research purposes were: 1) to study the present and desirable of mainstream education administration of mainstream school south Krungthon Group under Bangkok Metropolitan administration, 2) to study needs of mainstream education administration of mainstream school south Krungthon Group under Bangkok Metropolitan administration, 3) to study Guidelines for Development of mainstream education administration of mainstream school south Krungthon Group under Bangkok Metropolitan administration. The sample were administrators and special education teachers from mainstream schools south Krungthon Group under Bangkok Metropolitan with 317 people from the

population 1,733 people. Research instruments were 1) questionnaire 2) interview 3) opinion and suggestion of Guidelines for Development of mainstream education administration of mainstream school 4) possibility assess form. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The research result were found that;

1. The results of study the present of mainstream education administration of mainstream school south Krungthon Group under Bangkok Metropolitan administration found that at high level. ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.66) The results of study the desirable of mainstream education administration of mainstream school south Krungthon Group under Bangkok Metropolitan administration found that in most level. ($\bar{X}$ = 4.96, S.D. = 0.14).

2. The results of study needs of mainstream education administration of mainstream school south Krungthon Group under Bangkok Metropolitan administration found that the most level composition of needs is environment.

3. The implementation Guidelines for Development of mainstream education administration of mainstream school south Krungthon Group under Bangkok Metropolitan administration included 1) principle and reason 2) objectives 3) implementation guidelines 4) method and develop and 5) Guidelines for use. The result of the Guidelines assessed was found the suitable and possibility assessed overall were at the highest levels.

Keywords : Guidelines for Development, Mainstream Education Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในประเทศไทยยังมีปัญหาหลากหลายทั้งในด้านการบริหารจัดการ การบริหาร หลักสูตร การประเมินความต้องการพิเศษทางการศึกษาของเด็ก การจัดหาสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการช่วยเหลือเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่ขาดประสิทธิภาพอาจเป็นผลเนื่องมาจากความเข้าใจผิดและกลไก ที่เป็นปัญหาหลายประการที่มาจากทั้งปัจจัยภายในโรงเรียน เช่น การบริหารจัดการของผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน และปัจจัยภายนอกโรงเรียน เช่น ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และชุมชนขาดบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าใจการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างแท้จริง จึงทำให้สถานศึกษาได้พัฒนา ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถร่วมเรียนและทำกิจกรรมต่างๆกับเด็กทั่วไปซึ่งจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มีคุณภาพตามมาตรฐานข้อบังคับการประเมินการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนร่วม

ปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมีหลายด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและผู้บริหารทุกระดับยังไม่เข้าใจถึงการจัดการเรียนร่วมและคิดว่าเป็นภาระไม่สนับสนุนและขอส่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไปเรียนในโรงเรียนเฉพาะทาง ขาดความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองนักเรียนทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องมีเจตคติไม่ดีต่อนำนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียน ด้านนโยบาย ยังไม่มีความชัดเจนและต่อเนื่องในการจัดระบบการจัดการศึกษาพิเศษ รัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร โรงเรียนใดพร้อมที่จะจัดการเรียนร่วมได้ก็ให้จัดซึ่งเป็นปัญหามาจนถึงปัจจุบัน ขาดการติดตามผลการดำเนินงานจากผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนยังไม่เห็นความสำคัญและคิดว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรไปเรียนที่โรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะทางด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนร่วมส่วนใหญ่ผู้บริหารจะรองบประมาณจากทางราชการจึงทำให้การจัดการเรียนร่วมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่จะใช้ไปในด้านการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ และการจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง (พรเพ็ญ ทองโท และคณะ, 2563 อ้างถึง นพมาศ สุทธิวิรัช, 2551)

โดยกรุงเทพมหานครมอบหมายให้สำนักการศึกษาจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครทั้งหมดทั้งที่เป็นเด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีทั้งรูปแบบเรียนรวม และการดำเนิน กิจกรรมการเปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งในขณะนี้มีโรงเรียนที่เปิด สอนการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) จำนวน 158 โรง กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต ทั้งนี้เด็กที่มีความต้องการ พิเศษในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีทุกประเภทความพิการ ทุกระดับความพิการ และทุกระดับชั้นเรียน โดยไม่ สามารถเลือกรับนักเรียนเข้าเรียนได้ ซึ่งจำนวนนักเรียนในแต่ละประเภทของความพิการนั้นบางโรงเรียนมีเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษเรียนรวมอยู่ในแต่ละระดับชั้นกับเด็กปกติ และห้องการศึกษาพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยมีจำนวนไม่ เท่ากัน บางโรงเรียนมีทุกระดับชั้น บางโรงเรียนมีเพียงบางระดับชั้น และบางโรงเรียนไม่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เลย การบริหารจัดการการศึกษาพิเศษในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีทั้งการบริหารในรูปแบบเรียนรวมเด็กที่มี ความต้องการพิเศษระดับไม่รุนแรงเรียนรวมกับเด็กปกติ และรูปแบบเรียนร่วม ซึ่งมีห้องการศึกษาพิเศษให้กับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษเป็นการเรียนวิชาหลักกับครูการศึกษาพิเศษ และเรียนบางวิชาที่เป็นวิชาทักษะ เช่น วิชาดนตรี วิชาพลศึกษา วิชาศิลปะ เป็นต้น และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนร่วมกับเด็กปกติจากข้อมูล ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการบริหารการเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นกระบวนการสำคัญในการจัด การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ 2) เพื่อให้โรงเรียนจัดการบริหารการเรียนร่วมได้ดำเนินการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ตอบสนอง ความสามารถและส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ 3) เพื่อให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมได้ดำเนินการบริหาร จัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งได้ชี้แจงประเด็นปัญหาในการบริหารการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เช่น ปัญหาด้านผู้สอน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนที่ จัดการเรียนร่วมของสังกัดกรุงเทพมหานคร มีทั้งเรียนในห้องเรียนเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและ เรียนห้องเรียนเดียวกันกับเด็กปกติ จึงเกิดปัญหาครูผู้สอนไม่มีความรู้หรือทักษะในการสอน ไม่มีความรู้ในการจัดทำสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ส่วนอาคารสถานที่ที่โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมยังขาดห้องฝึกทักษะและการทำกิจการ ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความจำเป็น และปัญหาด้านการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และการบริหาร การจัดการโรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อีกทั้งผู้บริหารยังขาดความรู้ เจตคติ และทักษะในการบริหาร จัดการเรียนร่วม (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2566 : 63)

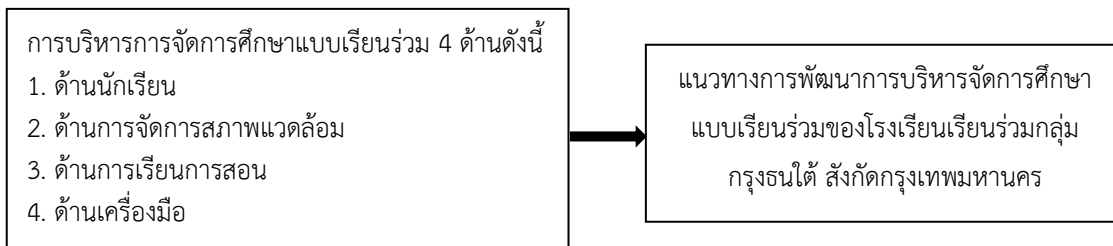
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งการศึกษานี้จะได้ทราบว่าการจัดการศึกษาเรียนร่วมในโรงเรียนเรียนร่วมใน ปัจจุบันนั้นมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วมเป็น อย่างไร ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักถึงการมีตัวตนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ปัญหา และการวางแผนในทางการพัฒนาการบริหาร จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม ยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียน เรียนร่วม กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุง ธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้กรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน จากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ประกอบด้วย 7 สำนักงานเขต มีโรงเรียนทั้งสิ้น 27 โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 27 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 63 คน และครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน 1,670 คน รวมทั้งสิ้น 1,733 คน (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2566 : 111-113)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ดำเนินการวิจัยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษหรือครูผู้สอน จากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของ สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ปีการศึกษา 2566 ใช้จำนวนประชากรของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมากำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ขนาดตัวอย่าง 317 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie and Morgan, 1970 : 607- 610) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเขต/สำนักงานเขต	ประชากร (คน)	ตัวอย่าง (คน)
ทุ่งครุ	313	57
บางขุนเทียน	399	73
บางแค	171	31
บางบอน	214	39
ภาษีเจริญ	259	47
ราษฎร์บูรณะ	161	30
หนองแขม	216	40
รวมทั้งสิ้น กลุ่มเขตกรุงธนใต้	1733	317

ตัวแปรที่ศึกษา

การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่

- 1) ด้านนักเรียน
- 2) ด้านสภาพแวดล้อม
- 3) ด้านการเรียนการสอน
- 4) ด้านเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2) แบบสัมภาษณ์การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม
- 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม
- 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย และหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดจากเอกสาร บทความ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งคำถามและจัดทำแบบสอบถามในการวิจัย
2. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence, IOC) โดยพิจารณาข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญจาก ผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ 3 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
 - 2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม/การศึกษาพิเศษ
 - 2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Ty-Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 27 คน รวม 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85
4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามจุดประสงค์ โดยการกำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลจากประชากร ตามลำดับดังนี้

1. ยื่นขออนุญาตการวิจัย เมื่อได้รับหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัย ทำเรื่องขอหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขต สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุญาตให้ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยจากผู้อำนวยการสำนักงานเขต สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จากนั้นทำเรื่องขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้
3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำแบบสอบถามโดยสร้างแบบฟอร์มออนไลน์ (Google Forms) แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
5. นำข้อมูลคะแนนที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation) แปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยอาศัยแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ที่เหมาะสมควรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุดและนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index (PNI Modified) โดยใช้สูตรแบบปรับปรุงจากสูตรเดิมของ สุวิมล ร่องวาณิช (2550 : 18) เพื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

4. ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีผลงานด้านวิชาการในระดับดีและมีผลงานการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นสำคัญและนำเสนอโดยการพรรณนา (Descriptive) หาความถี่ของประเด็นแต่ละข้อ นำผลความถี่สูงสุดขององค์ประกอบแต่ละด้านมาจัดทำแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

5. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้เกณฑ์คะแนนของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 99-100)

คำตอบ	คะแนนที่ได้
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

6. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้เกณฑ์คะแนนของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 99-100)

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51-5.00	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมาก
2.51-3.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับน้อย
1.00-1.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับน้อยที่สุด

กำหนดให้ค่าเฉลี่ยหรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปและการพิจารณาและยอมรับว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด การบริหารจัดการศึกษา แบบเรียนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านนักเรียน	3.82	0.67	มาก	4.94	0.17	มากที่สุด
2. ด้านสภาพแวดล้อม	3.58	0.77	มาก	4.96	0.17	มากที่สุด
3. ด้านการเรียนการสอน	4.05	0.67	มาก	4.97	0.15	มากที่สุด
4. ด้านเครื่องมือ	3.67	0.79	มาก	4.97	0.15	มากที่สุด
รวม	3.78	0.66	มาก	4.96	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.05$, S.D. = 0.67) ด้านนักเรียน ($\bar{X}=3.82$, S.D. = 0.67) ด้านเครื่องมือ ($\bar{X}=3.67$, S.D. = 0.79) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X}=3.58$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.97$, S.D. = 0.15) และด้านเครื่องมือ ($\bar{X}=4.97$, S.D. = 0.15) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X}=4.96$, S.D. = 0.17) ด้านนักเรียน ($\bar{X}=4.94$, S.D. = 0.17) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (**PNI_{modified}**) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (**PNI_{modified}**) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด การบริหารจัดการศึกษา แบบเรียนร่วม	I (สภาพที่พึง ประสงค์)	D (สภาพ ปัจจุบัน)	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ด้านนักเรียน	4.94	3.82	0.293	3
2. ด้านสภาพแวดล้อม	4.96	3.58	0.385	1
3. ด้านการเรียนการสอน	4.97	4.05	0.227	4
4. ด้านเครื่องมือ	4.97	3.67	0.354	2

จากตารางที่ 3 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมือ ด้านนักเรียนและด้านการเรียนการสอน ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

แนวทางการพัฒนา บริหารจัดการศึกษา แบบเรียนร่วม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักการและเหตุผล	4.67	0.58	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. แนวทางการพัฒนา การบริหารจัดการศึกษาแบบ เรียนร่วม	4.67	0.58	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.1 ด้านนักเรียน						
3.2 ด้านสภาพแวดล้อม	4.67	0.58	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 ด้านการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 ด้านเครื่องมือ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. กลไกการบริหาร จัดการ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. แนวทางการนำไปใช้	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.88	0.22	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่ม
กรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) แนวทางการพัฒนาการ
บริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ประกอบด้วย 3.1 ด้านนักเรียน 3.2 ด้านสภาพแวดล้อม 3.3 ด้านการเรียนการสอน
3.4 ด้านเครื่องมือ 4) กลไกการบริหารจัดการ และ 5) แนวทางการนำไปใช้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X}$ = 4.88, S.D. = 0.22) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธน
ใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียน
เรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของ
โรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ โรงเรียนมี
การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล IEP สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมาคือองค์ประกอบด้านนักเรียน
ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติในชั้น
เรียนอย่างเหมาะสม ต่อมาคือองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการปรับ
สภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม และองค์ประกอบ
ด้านเครื่องมือ ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำหลักสูตร ตำรา หรือให้ความรู้ในรูปแบบอื่นๆที่
เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารจัดการนั้นผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญของ
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในการให้ครูหรือบุคลากรที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งถือเป็นหัวใจ
สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรวมไปถึงมีการจัดทำแผนการสอน
เฉพาะบุคคล (IIP) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการดำเนินการตรวจสอบ
นักเรียนโดยวิธีการที่หลากหลาย โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรเข้าอบรมสัมมนาในเรื่องการจัดการศึกษาแบบเรียน
ร่วม และให้ครูประจำชั้นหรือครูเสริมวิชาการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน มี

การวางแผนทำปฏิทินการนิเทศ และเข้านิเทศตามที่กำหนดไว้ มีการวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบ และนำเสนออย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักยุทธศาสตร์และการประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2566 : ออนไลน์) ที่ได้มีการจัดโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนในกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครได้รับการอบรมและพัฒนาศักยภาพเพื่อรองรับการจัดการศึกษาพิเศษ และสอดคล้องกับบุษบา ตาไว (2550 : 94) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กพิเศษ รองลงมา มีการนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล เพราะการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หมายถึง การปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับปวีณทิพย์ อ้นลำพอง (2560 : 5) ได้วิจัยรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมโครงสร้างซีท (SEAT) กับเด็กพิการระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือรองลงมา คือ ด้านนักเรียน (S: Student) และต่ำสุด ด้านสภาพแวดล้อม (E: Environment)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักยุทธศาสตร์และการประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2566 : ออนไลน์) ที่สำนักการศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีการดำเนินนโยบายตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี ระยะที่ 3 (2566–2570) เป้าหมายที่ 3.3.1 การกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค โดยมีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ เป้าประสงค์ที่ 3.3.2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถให้บริการการศึกษาสำหรับผู้เรียนในกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษเป้าหมายในการพัฒนา พ.ศ. 2570 กรุงเทพมหานครมีโรงเรียนในสังกัดที่ให้บริการการศึกษาสำหรับผู้เรียนในกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ และผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษ(เรียนร่วม) พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนในกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ มีโครงการ/กิจกรรมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) โครงการการเปิดจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงทำให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดกรุงเทพมหานครนั้นตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรจเรช พยอมแย้ม (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติ พบว่า การจัดการเรียนร่วมให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนพัฒนาและขยายโอกาสทางการศึกษาพิเศษ ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมกับผู้เรียนทั่วไปได้ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการดีกว่าการเรียนกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษด้วยกัน โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้และสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้ 2) พัฒนาการเรียนร่วมในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมตามหลักการที่ว่า การเรียนร่วมเป็นแนวคิดที่ผสมผสานระหว่าง หลักการทางการศึกษาและสังคมบนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในฐานะเป็นสมาชิกของโรงเรียน ชุมชน สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่และดำรงชีวิตร่วมกับครอบครัว ซึ่งไม่จำเป็นต้องแยกผู้เรียนออกจากครอบครัวแต่ให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษกลมกลืนกับสภาพสังคมเป็นการอยู่ร่วมกัน (Infusion) ของมวลมนุษยชาติและ 3) การจัดการเรียนร่วมมีการปรับเปลี่ยนบริบทสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับความต้องการจำเพาะเป็นรายบุคคล ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถบูรณาการทรัพยากรที่มีเข้าสู่ระบบการดำเนินงานปกติ และให้บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนและกระบวนการ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพัชริดา นิลสุข (2558 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยการ

บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับค่ามัธยฐานและเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านเครื่องมือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านนักเรียน

2. ผลความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร มากที่สุดคือ องค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อม ตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการปรับปรุงห้องน้ำ ห้องสุขา ให้เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการพิเศษของนักเรียนเรียนร่วม พร้อมมีป้ายสัญลักษณ์บ่งบอกอย่างชัดเจน เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่ว่าจะภายในห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียนนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีความพิการเฉพาะด้าน เช่น สภาพห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้นต้องเป็นห้องเรียนที่มีลักษณะโปร่ง ไม่คับแคบ และมีบรรยากาศในการเรียนการสอนรอบข้างที่ไม่เสียงดังจนเกินไปเพื่อให้ไม่มีอะไรมารบกวนสมาธิที่มีจำกัดของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน อาคาร บ้านโต ทางลาด ที่เหมาะสมกับความต้องการพิเศษของนักเรียน ห้องสุขาที่แยกเฉพาะ และมีป้ายสัญลักษณ์ที่ชัดเจนในการบ่งบอก เพศ สถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (2555 : 3) ได้ดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและทุกคนเข้าถึงใช้ประโยชน์ได้ โดยมีกิจกรรมการผลักดันการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ได้ดำเนินการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้หน่วยงาน/องค์การทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและสถานประกอบการ จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ที่กำหนดให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ และจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2552 ที่เห็นชอบในหลักการให้โรงพยาบาลจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามกฎหมายกำหนด สิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548 และหน่วยงานราชการ ได้แก่ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ/สำนักงานเขต/ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด/ส่วนตำบล/สำนักงานเทศบาลนคร/เมือง/ตำบล และเมืองพัทยา) สถาบันการศึกษาและสถานตำรวจ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ 5 ประเภท ได้แก่ ทางลาด ห้องน้ำ ที่จอดรถ ป้ายและสัญลักษณ์ และบริการข้อมูล สอดคล้องกับมารีนา ศรีวรรณยศ และคณะ (2563 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมมีการดำเนินงานในภาพรวมใน 5 ด้าน โดย 4 ด้าน มีระดับการปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านสถานที่ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก และอีก 1 ด้าน มีระดับการปฏิบัติระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการให้บริการ และสอดคล้องกับพัชรดา นิลสุข (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ผลวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ได้แก่ ด้านนักเรียน โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย ด้านสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของครู พ่อแม่ผู้ปกครองค่อนข้างน้อย และการจัดสภาพแวดล้อมยังไม่เหมาะสมกับนักเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนมีการปรับหลักสูตรทั่วไป การจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อยและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตาม IEP และด้านเครื่องมือ โรงเรียนนำเทคโนโลยีสำหรับคนพิการมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย และมีครูการศึกษาพิเศษไม่เพียงพอ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ประกอบด้วย 3.1 ด้านนักเรียน 3.2 ด้านสภาพแวดล้อม 3.3 ด้านการเรียนการสอน 3.4 ด้านเครื่องมือ 4) กลไกการบริหารจัดการ และ 5) แนวทางการนำไปใช้ ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับนิศากิจ จิตวงศ์ (2563 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ผลวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) แนวทางการ

ดำเนินงาน 4) กลไกการพัฒนา และ 5) การประเมินผล ผลการประเมินแนวทาง พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับภาวณิ เทมียโกว (2563 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลวิจัยนั้นพบว่า การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านคุณภาพผู้เรียน 2) องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนรวม 4) องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และรดา ธรรมพูนพิสัย (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา ผลวิจัยพบว่า แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมพบว่า 3.1) ด้านนักเรียน ควรส่งเสริมนักเรียนทั่วไปให้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยต้องเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม แก่เด็กทั้งสองกลุ่ม และเสริมทักษะทางวิชาการตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการประเมินตามสภาพจริง จัดให้มีหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ครูต้องมีความรู้ มีเครื่องมือและใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ สร้างความตระหนัก สร้างเจตคติที่ดี ให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน ในการปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมโรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์และพบปะผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความร่วมมือในการช่วยเหลือ ดูแลบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ 3.2) ด้านสภาพแวดล้อม ควรจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ใช้ห้องปฏิบัติการ บริเวณโรงเรียนเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเพื่อการพักผ่อนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 3.3) ด้านการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้ทำกิจกรรมร่วมกันให้มากที่สุด โดยใช้เทคนิค วิธีการ และสื่อการสอนที่หลากหลาย โดยละเว้นกิจกรรมการแข่งขันที่มีผลแพ้ชนะ ปรับวิธีการสอนโดยคำนึงถึงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น เช่น การให้งานที่มีความยากง่าย การประเมินผลการเรียน หรือการร่วมกิจกรรม ควรใช้วิธีการและเกณฑ์ที่ต่างกับเด็กทั่วไป โดยให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องของนักเรียนเป็นรายบุคคล และควรจัดให้มีห้องเสริมทักษะทางวิชาการ ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาพิเศษควรกำกับให้มีการจัดทำแผนการจัดการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องของเด็กแต่ละคนอย่างจริงจัง ใช้การนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อให้ มีการรายงานความก้าวหน้า มีการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ต่อผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ควรทำสมุดรายงานผลการเรียนเป็นพิเศษโดยระบุจุดเด่น จุดด้อยที่เด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจน 3.4) ด้านเครื่องมือให้มีการจัดทำนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงานโครงการ โดยให้ครอบคลุมถึงกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จัดให้มีเครือข่ายการเรียนร่วมที่เข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร องค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงเทพมหานคร มากที่สุดคือ องค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อม ตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการปรับปรุงห้องน้ำ ห้องสุขา ให้เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการพิเศษของนักเรียนเรียนร่วม พร้อมมีป้ายสัญลักษณ์บ่งบอกอย่างชัดเจน ชี้ให้เห็นความต้องการที่มีความจำเป็นอย่างมากสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ผู้บริหารควรจัดสภาพแวดล้อมภายนอกให้เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเฉพาะห้องสุขา ห้องน้ำที่เหมาะสมกับความต้องการพิเศษของนักเรียนแต่ละคน โดยจะแยกเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงเทพมหานคร ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลที่มีประสิทธิภาพ และสามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักเรียน

1.3 ครูและบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละขั้นตอน ให้ชัดเจนเพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามขั้นตอนซึ่งจะนำไปสู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมที่มีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา ในสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่แตกต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาข้อดีและข้อจำกัดในการจัดการเรียนร่วมที่ระดับนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- นิตสาร จิตวงศ์. (2563). การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุษบา ตาไว. (2550). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีทของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปวีณทิพย์ อ้นลำพอง. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมโครงสร้างซีท (SEAT) กับเด็กพิการระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 5 (3), 1-9.
- พัชรดา นิลสุข. (2558). การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรเพ็ญ ทองโท และคณะ. (2563). ปัจจัยของความสำเร็จและสภาพปัญหาของการจัดการเรียนร่วมโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ, 9 (1), 56-69.
- ภาวิณี เหมียวโก. (2563). การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มารีนา ศรีวรรณยศ และคณะ. (2563). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารรัชต์ภาคย์, 14 (33), 1-12.
- รจเรจ พยอมแย้ม. (2553). การบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมของเด็กพิการในโรงเรียนปกติ. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รดา ธรรมพูนพิสัย. (2556). สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส (รายงานการวิจัย). สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2566). รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ร้านพิมพ์กล่องกระดาษ.
- สำนักยุทธศาสตร์และการประเมินผล. (2566). โครงการฯของหน่วยงาน. [Online]. Available : <https://policy.bangkok.go.th/monitor/frontend/web/index.php?r=site/projectview&ID=489>. [2567, ธันวาคม 7].

- สำนักยุทธศาสตร์และการประเมินผล. (2566). แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปีระยะที่ 3 (พ.ศ.2566-2570). [Online]. Available : https://webportal.bangkok.go.th/public/user_files_editor/130/BMA-developmentplan/P20ys_phase3.pdf. [2567, ธันวาคม 15].
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2555). ตัวอย่างที่ดีในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน "สำหรับคนพิการและคนทุพพลภาพ". กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพปัญญาวิสัย.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.